Ankara Forumu kapsamında İsrail ve Filistin'de gerçekleştirilen temaslar

TOBB ve Ankara Forumu Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu: "Quartet'ten Başkanı Blair'den, mal ve hizmet akışının sağlanması ve güvenlik konularında yardımcı olmalarını istedik. İsrail Savunma Bakanlığı ile yürütülen çalışmaların sonucunda bir 'güvenlik ve ticaret protokolünün' imzalanmasında yardımcı olmasını istedik. Eğer bu sağlanırsa, sadece Türkiye'den değil İsrail dâhil birçok ülkeden bu bölgeye yatırımın geleceğini düşünüyoruz."

→ **Hazırlayan: Mustafa BAYBURTLU -**
TOBB AB Müdürü

Ankara Forumu'nun Altıncı Toplantısı'nı gerçekleştirmek ve bu çerçevede bir dizi görüşmelerde bulunmak üzere TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığındaki heyet, 3-5 Eylül 2007 tarihlerinde İsrail ve Filistin'e dönük bir ziyaret programı gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerin ilki Doğu Kudüs Saint George Hotel'de TOBB ve Filistin Odalar Birliği heyetleri arasında gerçekleşti.Görüşmede,TOBB ve Ankara Forumu Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu , T.C. Filistin Koordinatörü Vehbi Dinçerler, T.C. Dışişleri Bakanlığı, Ortadoğu Genel Müdürü Bozkurt Aran, TEPAV Direktör- Ankara Forumu Koordinatörü Prof. Dr. Güven Sak, T.C. Filistin Başkonsolosluğu Müsteşarı Alirıza Güney, TOBB Başkan Yardımcısı Nejat Koçer, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Yardımcı, TOBB Ankara Forumu Sekretaryası Mustafa Bayburtlu, TOBB Başkan Danışmanı Abdülhamit Kırmızı bulunurken Filistin heyetinde Filistin Ticaret Sanayi ve Tarım Odaları Federasyonu Başkanı & Akara Forumu Başkan Yardımcısı Ahmet Haşim Zügayir, Gaza Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Muhammed QUDWA, Betlehem Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Samir Hasboun, Filistin Ticaret Sanayi ve Tarım Odaları Federasyonu Genel Sekreteri Cemal Jawabreh bulundu.

Daha sonra Kudüs'te İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres ile görüşme yapıldı. Peres, TOBB'u bu bölgedeki girişimlerinden dolayı kutlayarak "Filistinlilerle işbirliği yaparsak başarılı oluruz. Siyasi ilişkilere değil, ekonomik ilişkilere ve sivil toplum kuruluşları arasındaki ilişkilere yoğunlaşmalıyız. Siyasi müzakereler tamamlanmamış olabilir. Ancak, üç tarafın ekonomik girişimleri çok önemlidir. Bu girişimler, siyasilere de yardımcı olabilir. Birlikte çalışarak daha ileri gidebileceğimizi düşünüyorum" dedi.

TOBB ve Ankara Forumu Başkanı Hisarcıklıoğlu, 18-19 Eylül tarihlerinde Washington'a bir grup işadamı ile ziyarette bulunacağını belirterek ABD Yönetimi ve

Temsilciler Meclisi Üyelerine iş dünyası olarak, Ankara Forumu hakkında bilgi vermek istediklerini belirtti.

İsrail Devleti Cumhurbaşkanı Şimon Peres, görüşme sonunda Ankara Forumu girişiminin sürdürmelisi gerekliliğini belirterek, "Hükümetlerin desteği yanınızdadır. İsrail Devleti kurallarına göre, öncelikle MoU'nun Türk, İsrail ve Filistin Dışişleri Bakanları tarafından imzalanması ve devlet başkanları tarafından onaylanması (endorse) gerekir. Bu yöntemle hazırlanacak anlaşma daha güçlü olacaktır. Dışişleri Bakanlarının imzalayacağı anlaşmayı, üç ülkenin devlet başkanları olarak biz imzalayabiliriz" dedi.

QUARTET KOORDİNATÖRÜ TONY BLAIR İLE GÖRÜŞME

TOBB ve Ankara Forumu Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve beraberindeki heyet ABD, Rusya, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nin oluşturduğu Quartet'in Koordinatörlüğünü yürüten eski İngiltere Başbakanı Tony Blair ile yaptıkları görüşmede öncelikle Erez Projesi'nin tarihçesi ile hedeflenen ekonomik sonuçlar konusunda bilgi aktarımında bulundu.

TOBB ve Ankara Forumu Başkanı Hisarcıklıoğlu "Nisan 2005 yılında Ankara'daki ilk toplantımızı yaptık. 2007'de üç toplantı yaptık, birini ABD Kongresinde, diğer ikisini ise Tel Aviv ve Doğu Kudüs'te gerçekleştirdik. İşadamları arasında diyalogu tesis etme yolunda önemli bir başarı kazandık. Dünya Bankası, benzer diyalog kurma faaliyetlerini Ankara Forumu çatısı altında yürütme kararı aldılar. Yine, ABD Ticaret Odası Ankara Forumu'na gözlemci olarak katıldı. Wolfowitz bize çok yardımcı oldu. Kendisiyle yakın temas içindeydik. 17-18 Eylül tarihlerinde Dünya Bankası Başkanı Zoeellick ile görüşeceğiz. Kendisini faaliyetlerimizdeki son durumla ilgili bilgilendireceğiz" açıklamasını yaptı

Ekim veya kasım ayında Ankara Forumu'na geleceğine dair söz veren Tony Blair, forumun çalışmalarıyla ilgili ne yapabileceğini, Gazze ve Batı Şeria'daki projelerin finansmanının nasıl sağlanacağını sordu. Hisarcıklıoğlu ise proje için gerekli finansman konusunda sorun yaşamadıklarını belirterek, "Bizim alt yapı için paramız var. Bizim ve Dünya Bankası'ndan alacağımız kaynakla bu yatırımları yapabiliriz. Diğer yatırım bizzat girişimciler tarafından yapılacak. İhtiyacımız olan, uluslararası görünürlüktür. Bunun sağlanması, yatırım için promosyon olacaktır. Örneğin, Chicago on isimli bir oluşum, bizi arayarak Gazze'deki sanayi projemize destek olmak istediklerini bildirdi. Biz de kendilerinden, bölgede üretilecek ürünler için 'satın alma garantisi' vermelerini talep ettik. Biz, diğer donörlerden farklı olarak, kuracağımız sanayi bölgesine yatırımcı da getireceğiz. Filistin'de yatırım yapabilecek çok sayıda Türk işadamı var. Erez Sanayi Bölgesi'nde olduğu gibi, mülkiyet sorunu olmayan bir alanın ücretsiz olarak en kısa sürede tahsis edilmesini istiyoruz. Diğer taraftan, kişi ve mal girişinin sağlanması için İsrail Savunma Bakanlığı ile bir protokol üzerinde çalışıyoruz. 'Güvenlik ve Ticaret' protokolünün imzalanması lazımdır. Bu konuda bize yardım edebileceğiniz alanlardan" açıklamasında bulundu. Yer konusunda da esasen kararın Filistin tarafında olduğunu belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Erez sanayi Bölgesi'nde olduğu gibi, mülkiyet problemi olmayan bir arazinin kendilerine verilmesi gerekliliği üzerinde durdu.

Quartet Koordinatörü Tony Blair, "Projeniz esasen bizim ihtiyaç duyduğumuz projedir" diyerek, Filistin halkını iyimserliğe götürecek, olumlu beklenti oluşturacak adımların atılmasını önemli bulduğunu söyledi.

FİLİSTİN ULUSAL YÖNETİMİ BAŞKANI MAHMUT ABBAS İLE GÖRÜŞME

Filistin Ulusal Yönetimi Başkanı Mahmut Abbas ile yapılan görüşmede TOBB ve Ankara Forumu Başkanı Hisarcıklıoğlu Erez projesini gerçekleştirme konusunda istekli oldukları vurgusunu yaptı. Shimon Peres ve Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanlıkları ile her üç ülkede de bu aktiviteleri destekleyen Cumhurbaşkanlarının başa gelmesi çok önemli bir gelişme olduğunu ifade eden Hisarcıklıoğlu, "Cumhurbaşkanlarının Türkiye'de toplanarak, yaşanan tüm siyasi gelişmeler sonrası, politik istekliliğin devam ettiğini gösteren yeni bir mutabakat metnini Türkiye'de imzalamalarının önemli olduğunu düşünüyoruz. Sayın Peres de bu fikre olumlu yaklaştı" dedi.

Filistin Ulusal Yönetimi Başkanı Mahmut Abbas, görüşmede Peres'in, siyasi konulardan çok ekonomik konularla yılmadan ilgilendiğini ifade ederek "Ekonomide başarı sağlanınca, siyaset de başarılı olur" vurgusunu yaptı. Tony Blair'in çok önemli bir görev üstlendiğini belirten Abbas şunları söyledi: "Blair'in görevi, Filistin ekonomisinin gelişimine destek vermektir. Biz, Batı Şeria'da yoğunlaşacağız. Bir ay önce Japonlarla birlikte, Barış Vadisi projesini başlattık. Sınır bölgelerine yönelik ekonomik aktivitelerden daha fazla mutluluk duyuyoruz. Tony Blair ile görüşeceğim. Üçlü görüşme bizi de mutlu eder. Katılmak ve imzalamak isterim. Biz, Sayın Gül ve Sayın Peres'le birlikte bu işbirliğine önem veriyoruz.

Kısa sürede, istediğiniz nitelikte arazi bulunacak. Bu özel mülk de olsa arazi tahsis edeceğiz.

Arsayı veririz. Üçlü toplantıya katılırız. Blair'den de yardım isteriz. İki ay sonra Washington'da siyasi konular ele alınacağı bir konferans olacak. Umarım bu konferansta olumlu adım atılmış olur. Katkınız ve desteğiniz için tekrar teşekkür ederim. Burası sizin ikinci ülkeniz. Biz, Rifat Beyin Forum başkanlığından memnunuz."

FİLİSTİN ULUSAL YÖNETİM BAŞBAKANI DR.SALAM FAYYAD İLE GÖRÜŞME

Rifat Hisarcıklıoğlu, Filistin Ticaret, Sanayi ve Tarım Odaları Birliği Başkanı Ahmed Haşim Zugayr ve diğer heyet üyeleri, Başbakanlıkta da Filistin Başbakanı Selam Fayyad ile görüştü/ TOBB ve Ankara Forumu Başkanı Hisarcıklıoğlu, Fayyad'a da forumu ve üstlendiği misyonu aktararak teknik olarak üzerlerine düşeni yaptıklarını belirterek şöyle konuştu:

"Fizibilite çalışmamızı tamamladık. İstanbul'da kurulan TOBB-BİS işletici şirketimizi Filistin'de kayıt altına aldırdık. Filistin'de endüstri bölgeleri işletmek için gerekli olan formu en kısa zamanda tamamlayacağız. Teknik olarak işler yürüyor. Ama bildiğiniz gibi, son siyasi gelişmeler sonrasında sahada aktif olabilmemiz mümkün değil. Biz durumun iyileşmesini bekleyip, o arada hiçbir şey yapmamaktansa, boş oturmayıp, Filistin'in başka bir yerinde Batı Şeria'da paralel olarak bir süreç başlatmaya karar verdik. Batı Şeria'da işlerin hızlı yürüyebilmesi için sizin desteğinize ihtiyacımız var. Erez'de daha önceden yapıldığı gibi, endüstri bölgesi alanının bize sorunsuz verilmesini istiyoruz. Enerjimizi burada yatırım yapmaya yoğunlaştırmak, mülkiyet problemlerini çözmeye çalışmaya vakit ayırmamak istiyoruz."

Filistin Ulusal Yönetimi Başbakanı Dr. Salam Fayyad, TOBB ve Ankara Forumu heyetine sanayi bölgesinde istenen nitelikte bir yerin belirlenmesi konusunu çalışacaklarını belirtti. Siyasi olarak, Tarkumya'da duvarın geçeceği yer problemi olduğunu söyleyen Fayyad, İsrail ile siyasi ilişkilerine zarar vermeyecek seçim yapması gerektiğini ifade ederek "Belirleyeceğimiz alan 'yeşil hat' üzerinde olmalıdır. Bu bölge herkese açık olan sanayi bölgesidir. İsrail özel sektörünün de katılımına açık olmalıdır. Güvenlik açısından da herkesi tatmin edecek bir çözüm bulmalıyız. Sınırlardaki sanayi bölgeleri İsrail-Filistin ekonomik işbirliği için uygun alanlardır. İstihdam yaratma açısından geçici tedbirler çözüm olmuyor. Geçmişte, ekonomik konuları düzenleyen anlaşmalar, Filistinlilerin İsrail tarafına geçip çalışmalarına imkan sağlıyordu. Ancak, bu imkân ortadan kalkınca, işsizlik büyük oranda yükselmiştir. Sınır bölgesinde bir proje kuşağı oluşturmak zorundayız. Sadece batı Şeria değil, Gazze için de bu söylediklerim geçerli. Çünkü Gazze bizim ayrılmaz bir parçamız. Filistin'de yıllık 45 bin kişi istihdam piyasasına giriyor. Mevcut ortamı ekonomik, sosyal ve kültürel açılardan değiştirmeliyiz" dedi.

